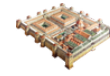
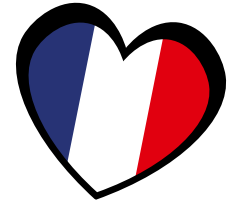

MOJE BILJEŠKE

I. GIMNAZIJA SPLIT
jezični program - klasični program

Drage učenice i učenici,

Dobrodošli na prvo studijsko putovanje u Pariz u organizaciji naše škole, I. gimnazije Split (1.-5. travnja 2024.)

Kreirale smo ovu knjižicu da vas upoznamo sa znamenitostima Pariza i olakšamo razgledavanje. Želimo vam *La Vie en rose* (*Život u ružičastom*) - naziv popularne pjesme koju je Édith Piaf, francuska pjevačica izvela davne 1945. (Slušat ćemo u autobusu!) Francuska krije brojne ljepote, obilje umjetnosti, mode, stila i povijesti. Ne zaboravimo da je jednom i naša mala Hrvatska bila dio velike Francuske!

Francuska Republika (*fra. République Française*) je država u zapadnoj Europi, s nekoliko prekomorskih teritorija i otoka. Kontinentalna Francuska (*France métropolitaine*) graniči s Belgijom, Luksemburgom, Njemačkom, Švicarskom, Italijom, Monakom, Andorom i Španjolskom. Prekomorski posjedi uključuju Francusku Gvajanu u Južnoj Americi, te otoke poput Martinika, Réuniona i Nove Kaledonije u Atlantskom, Indijskom i Tihom oceanu.

Glavni ideali Francuske izraženi su u Deklaraciji o pravima čovjeka i građanina. Ustavom je definirana kao nedjeljiva, sekularna, demokratska i socijalna država. Jedna je od najrazvijenijih, najbogatijih i najprepoznatljivijih država svijeta.

Glavni grad je Pariz, službeni jezik francuski. Geslo (*la devise-Liberté, Egalité, Fraternité*), himna *La Marseillaise* (*hrv. Marseljeza*).

Slavoluk pobjede / Arc de Triomphe

spomenik je koji se nalazi u središtu Trga Charlesa de Gaullea (*fr. Place Charles de Gaulle*), poznatog i kao Place de l'Étoile (*fr. Trg zvijezde*). Nalazi se na zapadnom kraju avenije Elizejske poljane. Slavoluk je podignut u čast borcima za Francusku, posebno onim iz Napoleonskih ratova. Ispod slavoluka nalazi se Spomenik neznanom vojniku iz Prvog svjetskog rata. Projekt je neoklasicistička interpretacija starorimskog Titovog slavoluka.

Latinska četvrt / Quartier Latin

nalazi se na lijevoj obali Seine i jedna je od najstarijih u gradu. Za razliku od mnogih drugih pariških arondismana, ovaj dio grada bio je uglavnom pošteđen opsežnih renovacija baruna Haussmanna, pa je do danas zadržao stari ugođaj.

Danas je ova četvrt poznata po studentskom životu, živahnoj atmosferi, brojnim bistroima, a u njoj nije smješteno samo slavno pariško sveučilište La Sorbonne, već i brojne druge visokoškolske ustanove i znamenitosti. Tu je velebni park Jardin des Plantes, moćni Panteon, povijesni muzej Cluny... Ne propustite posjetiti Panteon - posljednje počivalište francuskih velikana kao što su Victor Hugo, Voltaire, Rousseau, te Pierre i Marie Curie. Ovaj spomenik izgleda baš poput hrama s masivnom kupolom, na koju se može i popeti i uživati u pogledu na Pariz.

Notre-Dame de Paris (ili *Notre-Dame*; *fr.*: "Naše Gospe") katedralna je crkva Pariške nadbiskupije posvećena Blaženoj Djevici Mariji. Nalazi se na jugoistoku *Île de la Cité*, otočica u središtu Pariza na rijeci Seni. Stoljećima je bila najviša pariška građevina, te danas u gradu i u cijeloj Francuskoj predstavlja simbol najviše vrijednosti. Detaljno je opisana i u knjizi *Zvonar crkve Notre Dame* Victora Hugo-a. Sigurno niste znali da su 52 hektara šume u 12. stoljeću posječena kako bi se napravio svod katedrale (svaka greda je od drugog drveta!).

UPUTE / SAVJETI

- zapišite brojeve voditeljica u mobitel, ali i na papir
- pazite na svoje stvari, držite ih blizu, neka su vam uvijek na oku
- ne zaboravite punjač za mobitel i pazite da se baterija ne isprazni
- nosite udobnu odjeću i obuću, puno ćemo šetati
- nosite mali kišobran/kabanicu u slučaju kiše
- prije puta provjerite prognozu vremena
- ponesite lijekove koje inače nosite na putovanja
- ako pijete kakvu terapiju svakako ponesite vaše lijekove i obavijestite nas
- pazite na novčanik, ponesite torbicu za „preko ramena“ ili novčanik „oko vrata“
- po gradu se krećemo uvijek zajedno osim kada budete imali slobodno vrijeme, u tom slučaju pridržavajte se dogovorenih termina i mjesta nalaza
- nemojte kasniti, niste sami na putu i čeka vas čitava grupa!
- po gradu se krećemo pješke ili autobusom naše agencije
- iza večere ćemo možda koristiti dvije stanice javnim prijevozom – držite se grupe
- naš hotel je NOVOTEL HOTEL PARIS ESPLANADE LA DEFANCE 4*
- imate pravo na 23kg prtljage i 8kg ručne prtljage, ali nemojte na put nositi pola ormara!
- planirajte pametno, organizirajte „kombinacije“ po danima i putujte „lagano“
- voda se može piti, ali zgodno je sa sobom nositi bocu vode da se osvježite
- konzumacija alkohola ili bilo koje vrste opijata naravno da je strogo zabranjena

Luksemburški vrtovi

Jedan od najljepših pariških parkova nastao je zahvaljujući Mariji de Medici, koja se 1600. godine udala za francuskoga kralja Henryja IV. Naime, pripadnica poznate firentinske obitelji rođena je u palači Pitti, okružena vrtovima Boboli te je nakon nekog vremena poželjela sličan ugođaj u novoj sredini.

Nakon što je početkom 17. stoljeća kupila već postojeću, 'malu' palaču u vlasništvu obitelji Luxembourg, po kojoj je kasnije cijeli kompleks dobio ime, započela je podizanje nove, veće građevine. Radovi su ukupno potrajali 30-ak godina, a gradnju nove palače pratili su i uređenje parka te dojmjljive Fontane Medici.

Tuileries parkovi (French: Jardin des Tuileries)

Vrtovi između Louvrea i Place de la Concorde. Rađeni na inicijativu Katarine Medici. Nakon Francuske revolucije postaju javni park.

Na zapadnom dijelu vrtova kod Palače Concorde nalazi se **Musée de l'Orangerie** (English: Orangery Museum) gdje se danas nalaze murali Monetovih Lopoča, ali i djela ostalih autora među kojima su: Paul Cézanne, Henri Matisse, Amedeo Modigliani, Pablo Picasso, Pierre-Auguste Renoir, Henri Rousseau, Alfred Sisley, Chaïm Sou-tine, Maurice Utrillo i ostali. Muzej se nalazi blizu D'Orsay-a i Louvrea. Ne radi utorkom, a ostalim danima radi od 9-18 + petkom do 21h). Ulaz besplatan za učenike ispod 18 godina.

LOUVRE

Radno vrijeme:

Ponedjeljak, srijeda, četvrtak, subota i nedjelja- 9:00 AM-6:00 PM
petak - 9:00 AM - 9:45 PM, utorak

ZATVORENO

Louvre je najveći muzej na svijetu.

Originalno je zamišljen i izgrađen kao tvrđava 1190. godine, no u narednim stoljećima funkcija mu se promijenila. Prvo je u 14. stoljeću prenamijenjen u kraljevsku rezidenciju, a zatim je u 16. stoljeću prerastao u mnogo grandiozniju kraljevsku palaču. No, sam muzej se rodio za vrijeme Francuske revolucije. Staklenu piramidu projektirao je američki arhitekt kineskog podrijetla, I.M.Pei. U muzeju, prema procjenama, visi oko 7500 slika, a skoro 70 posto su slike francuskih umjetnika. Računa se da bi vam trebalo oko 200 dana da vidite sva izložena umjetnička djela ako biste svakom od njih posvetili 30-ak sekundi. Stoga razgledajte "najveće hitove", a ostatak vremena se prepustite razdobljima i slikama ovisno o vašem interesu.

Osim Mona Lise, pogledajte i ostala Da Vincijeva djela (soba 710, Denon wing, level 1). Primjetite odnose svjetla i sjene tzv. *kjaroskuro* (*chiarocuro*).

Da Vinci u tom smislu ide korak dalje stvarajući suptilne prijelaze od jake tame ka jakom svjetlu i obratno, njegov famozni *sfumato* (*tal. fumo-dim*). Sada ćete imati priliku proučiti njegov slikarski rukopis, iskoristite to.

Kad se umorite, predahnite u muzejskom dućanu (samo pažljivo s eurima!)

Level 0, soba 345 - Venera Milotska

Level 0, soba 403 Europa skulptura (Michelangelo)

Level 1 (sobe 500-564) :

soba 653 PISAR (Egipat),

soba 700 Sloboda vodi narod (Delacroix),

710 aka Grande galerie (Denon wing) – italian painting

(Da Vinci, Mantegna, Caravaggio, Rafael, Arcimboldo)

soba 711 – Mona Lisa

soba 703 – Nika sa Smotrake

level 2 - Francuska (sobe 800-865) i sjeverna Europa

(soba 837 Vermeer - Čipkarica)

MONA LISA (TAL. MONNA LISA ILI LA GIOCONDA, FRANC. LA JOCONDE) ULJE NA DRVETU, RAD TALIJANSKOG RENESANSNOG MAJSTORA LEONARDA DA VINCIJA. SMATRA SE DA JE RIJEČ O PORTRETU LISE DEL GIOCONDO, MLADE ŽENE FIRENTINSKOG TRGOVCA FRANCESCA DEL GIOCONDA, ROĐENOM IZMEĐU 1503. I 1506.

POLAZI SE OD TOGA DA JE MONA LISU NARUČIO FIRENTINSKI TRGOVAC FRANCESCO DEL GIOCONDO U PROLJEĆE 1503. GODINE U ČAST KUPNJE NOVE KUĆE. NEKI POVJESNIČARI SUMNJAJU U TOČNOST IMENA I TRAŽE DRUGE IZVORE. TAKO SE PRETPOSTAVLJA DA SE RADI O LJUBAVNICI GIULIANA DE' MEDICIJA, NEKA PACIFICIA BRANDANO ILI JEDNA OD PRILEŽNICA CHARLESA D'AMBOISE, ILI ČAK I ISABELLA D'ESTE, MARKIZA OD MANTOVE. NEKI ISTRAŽIVAČI IDU TAKO DALEKO, DA TVRDE KAKO NIJE UOPĆE POSTOJAO MODEL, VEĆ DA JE LEONARDO NASLIKAO IDEALNU ŽENU. NEKI ČAK I PRIMJEĆUJU DA MONA LISA SLIČI SVOM TVORCU (TJ. NJEGOVOJ PREDODŽBI AUTOPORTRETA), DA JE SAM SEBE NASLIKAO, DOK SU NEKI, UKLJUČUJUĆI I SIGMUNDA FREUDA, SMATRALI DA JE LEONARDO PORTRETIRAO SVOJU MAJKU CATERINU.

LEONARDO JE PRODAO SLIKU KRATKO PRED SVOJU SMRT FRANCUSKOM KRALJU FRANJI I., KOJI JE ZATIM ČUVA U DVORCU AMBOISE. U SLJEDEĆEM RAZDOBLJU SLIKA DOLAZI U FONTAINBLEAU, PARIZ, VERSAILLES I KONAČNO U KOLEKCIJU LUJA XIV. NAKON FRANCUSKE REVOLUCIJE SLIKA DOBIVA NOV DOM U MUZEJU LOUVRE. NAPOLEON JE UZIMA ODATLE I VJEŠA U SVOJU SPAVAČU SOBU. PO NJEGOVOJ SILASKU S VLASTI MONA LISA SE VRAĆA NATRAG U LOUVRE.

DANA 21. KOLOVOZA 1911. GODINE SLIKU JE IZ LOUVREA UKRAO TALIJANSKI LOPOV VINCENZO PERUGGIA, ŽELEĆI JE VRATITI "KUĆI" U ITALIJU. NAKON DUGE I NEUSPJEŠNE POTRAGE U KOJOJ SE NAKRATKO SUMNJALO I NA PABLA PICASSA I GUILLAUMEA APOLLINAREA, VJEROVALO SE DA JE ZAUVIJEK IZGUBLJENA. U PROSINCU 1912. LOUVRE NA NJENO MJESTO POSTAVLJA RAFAELOVU SLIKU. KRAJEM 1913. MONA LISA SE NEOČEKIVANO POJAVLJUJE U FIRENCI. PERUGGIA JE SAM NUDI NA OTKUP TAMOŠNJEM TRGOVCU UMJETNINAMA ALFREDU GERIJU. VRAĆENA JE U LOUVRE U SIJEČNJU 1914.

U ATENTATU KISELINOM 1956. TEŠKO JE OŠTEĆENA DONJA POLOVICA SLIKE. ISTE GODINE, POSJETITELJ JE NA SLIKU BACIO KAMEN, I OŠTETIO BOJU U PREDJELU LIJEVOG LAKTA.

U 60-TIM I 70-TIM GODINAMA MONA LISA JE BILA IZLOŽENA I U NEW YORKU, TOKIJU I MOSKVI. DANAS SE NALAZI U MUZEJU LOUVRE U PARIZU, ZAŠTIĆENA PANCIRNIM STAKLOM.

Musée d'Orsay

Radno vrijeme:

ponedjeljkom zatvoreno, svim danima
otvoreno od 9:30 – 18:00 (osim četvrtka kada
radi do 21:45h)

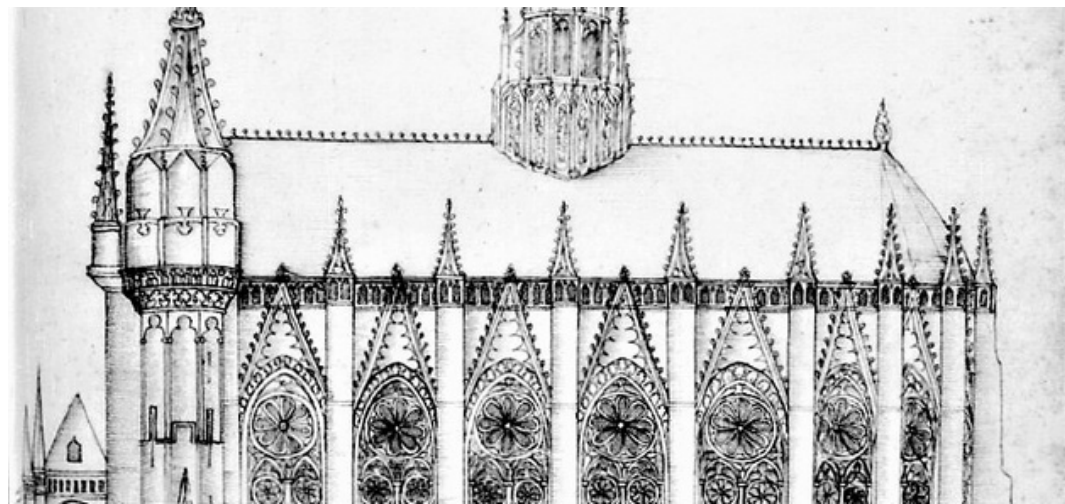
Muzej d'Orsay je izgrađen na mjestu starog željezničkog kolodvora (la Gare d'Orsay) s kraja 19. stoljeća. Poznat je u cijelom svijetu po najvećoj zbirci remek-djela impresionizma i postimpresionizma. Impresionizam (*fra. impressionnisme*) je umjetnički pokret u slikarstvu (1867.–'86), a potom i u glazbi i književnosti, nastao krajem 19. stoljeća u težnji da se u umjetničko stvaralaštvo unesu osobna raspoloženja i dojmovi s obzirom na formu izlaganja i izražavanja. Zasniva se na realističkom i naturalističkom promatranju prirode. Naziv je dobio po slici Claude Moneta *Impresija, izlazak sunca* iz 1872. Impresioniste je zanimalo svjet-lo, slikali su pod vedrim nebom (plenerizam – *franc. en plein air*), motivi su bili svakodnevnicima i život grada. Flanerizam (*flâneur*) označava prolaženje gradom izvan svakodnevnih rutina i bez izričitog imperativa praktične nužnosti. Flâneur hoda gradom kako bi ga doživio iz kritičke perspektive, možemo i mi pokušati! Obratite pažnju na djela impresionista: MONET, MANET, RENOIR, DEGAS, ali i postimpresionista: Cézanne, Van Gogh, Gauguin, Toulouse-Lautrec.

Monmartre je sjeverni i ujedno najviši dio Pariza. Sačuvao je izgled starog grada Pariza s krivudavim ulicama i starim kućama. Očuvani su i vinogradi. Na Montmartreu nalazi se i crkva Sacré-Cœur, na čijem se prostoru nalazi i poznato groblje Montmartre. Sredinom 19. stoljeća, umjetnici poput Johana Jongkinda i Camillea Pissarra, došli su živjeti na Montmartre. No tek krajem stoljeća ovaj je dio Pariza postao važno umjetničko središte grada. Otvoren je i restoran u blizini starog mlina na vrhu uzvisine, imenom Moulin de la Galette. Neki od najvažnijih umjetnika 20. stoljeća na Montmartreu su stvarali svoja djela i crpili inspiraciju. Na Montmartreu je postojao i boemski kabaret *Le Chat Noir* (u prijevodu Crni mačak) gdje su se okupljali umjetnici.

La Sainte-Chapelle (Sveta kapela)

je gotička kapela koja se nalazi u Parizu u Francuskoj. Izgrađena je po nalogu kralja Luja IX. da bi se u njoj čuvao dio Kristova križa kao i druge relikvije koje je kralj sakupio. Izgrađena je u vremenu od 1238. do 1245. godine.

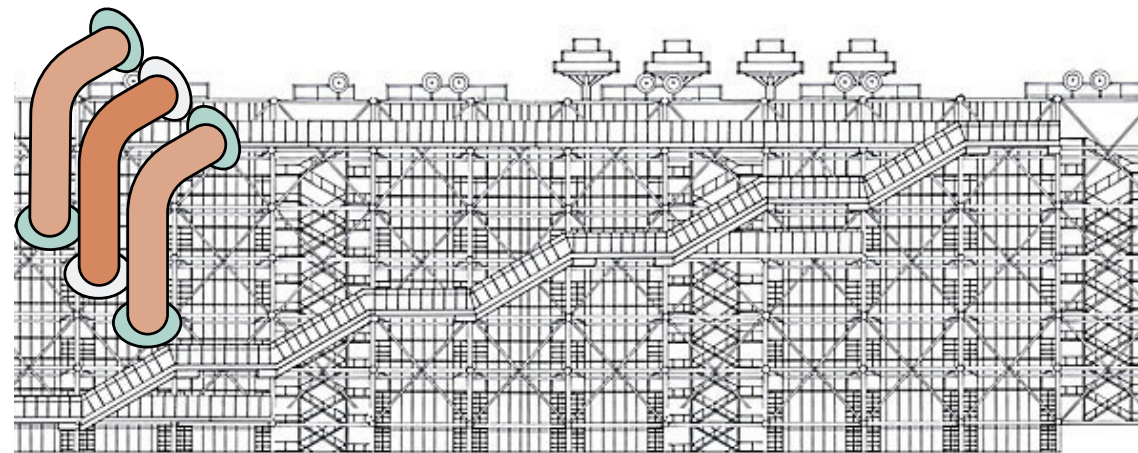

Nacionalni centar umjetnosti i kulture Georges Pompidou

(francuski: *Centre national d'art et de culture Georges-Pompidou*, CNAC), poznat i kao Beaubourg radi istoi-mene četvrti u kojoj se nalazi, izgrađen je 1977. Centar su dizajnirali talijanski i britanski arhitekti Renzo Piano i Richard Rogers. Oni su odlučili da na eksterijer zgrade budu postavljeni elementi koji su tipični za interijer kao što su pokretne stepenice, dizala, cijevi i masivna čelična konstrukcija zgrade što do tad nije bilo uobičajeno. Na stranu zgrade koja gleda na ulicu Renard postavljene su obojene cijevi. Osim što su dekorativne imaju i funkcionalnu ulogu, tako plava boja označava cijevi za ventilaciju, cijevi za dovod vode su zelene boje, a cijevi s električnim dovodima žute boje, dok je prostor kroz koji se kreću posjetitelji unutar zgrade, kao što su dizala, crvene boje. Muzej posjeduje 100.313 umjetnina od više od 6.400 umjetnika od kojih je oko 1.300 izloženo za javnost na prostoru od 18.500 m². U kolekciji se nalaze djela Duchampa, Kandinskog, Matissea, Picassa, Warhola i dr. Uz umjetničku zbirku muzej također posjeduje kolekciju dizajna i arhitekture 20. st.

RADNO VRIJEME:
Svaki dan osim utorka od 11-21

Dvorac Versailles (fr. Château de Versailles)

Koristio se kao kraljevska rezidencija od Luja XIV. do Luja XVI. te je služio kao pokazatelj francuske moći.

Versailles je isprva služio kao lovački paviljon kralja Luja XIII., da bi ga njegov sin, Luj XIV. pretvorio u kraljevsku palaču. Takva se odluka može učiniti čudnom, no Lujeva averzija prema Parizu učinila je Versailles razumnim izborom za novo sjedište Kralja Sunca, kako su ga zvali.

Naime, Luj XIV. proglašen je kraljem 1643., kada je imao svega pet godina, a već 1648. započeo je ustanak protiv vlasti. S obzirom na neugodna iskustva proživljena tijekom pet godina sukoba (trajao je do 1653.), Luj je ubrzo nakon stupanja na vlast odlučio nadograditi očev paviljon te preseliti kraljevsko sjedište u Versailles, tada selo nadomak Pariza.

Glavnu ulogu u proširenju paviljona, odnosno gradnji kraljevske palače dobio je Louis Le Vau, predivne je vrtove projektirao Andre Le Notre, dok je Charles Le Brun, inače Lujev miljenik, radio na oslikavanju unutrašnjosti, ali i na dizajniranju brojnih fontana i skulptura.

Na Versaillesu su radili i drugi arhitekti, među kojima se posebno ističe Jules Hardouin-Mansart, zbog izgradnje slavne Dvorane zrcala, danas vjerojatno najznamenitije prostorije u Dvorcu. Osim zbog svoga sklada i ljepote, Zrcalna je dvorana poznata i po tome što je u njoj 28. lipnja 1919. potpisan mirovni ugovor između Saveznika i Njemačke, kojim je i formalno okončan Prvi svjetski rat.

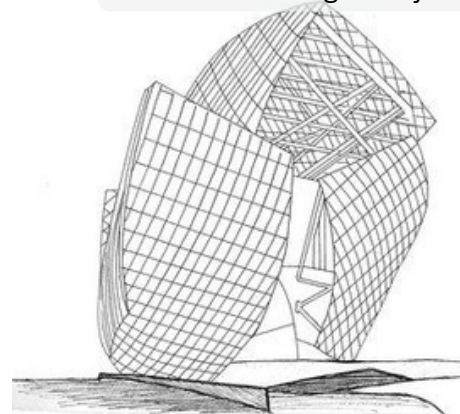
Nakon Francuske revolucije, Versailles gubi dotadašnju funkciju, da bi 1837. godine, tijekom vladavine Luja-Filipa, bio pretvoren u Nacionalni muzej povijesti Francuske. Godine 1979. uvršten je na UNESCO-ov Popis svjetske baštine, što je bila još jedna potvrda njegovog značaja na svjetskoj razini.

Danas je Versailles sa svojim vrtovima jedna od omiljenih francuskih atrakcija, koju svake godine posjećuju milijuni ljudi.

Ove godine Versailles slavi 400. obljetnicu i predstavlja novouređene interijere kao što su privatne odaje Marije Antoanete.

Zaklada Louis-Vuitton

(franc. *Fondation d'entreprise Louis-Vuitton*) jest muzej umjetnosti i kulturni centar koji sponzorira grupa LVMH i njezine podružnice. Započela je s radom 2006. godine, a muzej umjetnosti otvoren je u listopadu 2014. Zgradu je projektirao arhitekt Frank Gehry, a smještena je uz Jardin d'Acclimatation u Bois de Boulogne u 16. pariškom okrugu. Frank Gehry je kanadsko-američki arhitekt, najpoznatiji projekt je njegov Muzej Guggenheim u Bilbao iz 1997. god. koje označava prekretnicu suvremene arhitekture.

Radno vrijeme:

Utorkom zatvoreno, ostalim danima od 11-20, osim petkom kada radi do 21h.

Ulaznice se za učenike do 17 godina plaćaju 5 eura, a za starije od 17 ulaznica košta 10 eura. Možemo i samo napraviti dir, pogledati zgradu izvana...

Knjižara Shakespeare & Co.

Legendarna nezavisna knjižara Shakespeare & Co. nalazi se u Latinskoj četvrti. Ako i niste posjetili Pariz, mogli ste je vidjeti u filmovima *Prije sumraka* Richarda Linklatera, *Julie & Julia* Nore Ephron ili *Ponoć u Parizu* Woodyja Allena. Shakespeare and Company bio je sve samo ne klasično mjesto za kupovinu knjiga. Whitman ju je nazivao socijalističkom utopijom koja se pretvara da je knjižara. To ne čudi jer je vlasnik između polica naslaganih knjiga postavio pomoćne ležajeve te ih nudio nadobudnim piscima. Ako kupite knjigu, dobijete i pečat knjižare, a može li bolji suvenir iz Pariza od knjige? 😊